

Білоцерківський національний аграрний університет

Економічний факультет

Кафедра економіки та економічної теорії

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ» Галузь знань - D «Бізнес, адміністрування та право» Спеціальність - D3 «Менеджмент» Освітня програма - «Менеджмент»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 кредити / 120 годин
Семестр	3
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Юхименко Петро Іванович Посада: професор кафедри економіки та економічної теорії Вчене звання: професор Науковий ступінь: доктор економічних наук Робоче місце: навчальний корпус №4 (пл. Соборна, 8/1), ауд. (кафедра економіки та економічної теорії). E-mail: p0504684000@gmail.com Зв'язок з викладачем: відповідно до графіка консультацій
Опис дисципліни	Конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах сучасної аграрної політики – це розуміння чинників конкурентоспроможності підприємства у сучасному конкурентному середовищі. Курс розкриває теоретичні аспекти дослідження сутності конкурентоспроможності; технологію досягнення ефективності підприємницької діяльності; договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємництві; відповідальність у сфері підприємництва; підприємницький успіх і культуру бізнесу; застосування комплексу маркетингу у підприємницькій діяльності; комерційне підприємництво у аграрній сфері; основи бізнес-плану у підприємницькій діяльності; фінансову діяльність підприємства і фінансове обслуговування бізнесу.

Передумови для вивчення дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна «Конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах сучасної аграрної політики» концептуально та змістовно пов'язана майже з усіма дисциплінами економічного циклу. Дисципліна «Конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах сучасної аграрної політики» передбачає знання основ економічної теорії, мікро- та макроекономіки, історії економіки та економічної думки, менеджменту організацій. Основні ідеї і положення цих дисциплін критично переосмислюються і відображаються в системі понять і категорій при розкритті чинників конкурентоспроможності підприємства.
Мета вивчення дисципліни	Мета дисципліни «Конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах сучасної аграрної політики» – отримання майбутніми фахівцями базових знань із питань конкурентоспроможності підприємства, сутності і принципів нового конкурентного середовища, основних чинників конкурентоспроможності підприємства, а також практичних умінь і навичок щодо механізму організації забезпечення конкурентоспроможності продукції підприємства, оволодіння методикою аналізу ринку продукції, ризиків, що супроводжують його, шляхів їх уникнення.
Формат дисципліни	Для <i>денної</i> форми навчання дисципліна викладається в очному форматі із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальні графіки, дистанційне навчання) можуть використовуватись платформи Moodle, ZOOM. Формат викладання дисципліни є змішаним: поєднання традиційних форм навчання з елементами дистанційного навчання. Для <i>заочної</i> форми навчання дисципліна викладається у форматі поєднання самостійної роботи студента та сесійних занять. Основний обсяг матеріалу студенти опрацьовують самостійно за наданими методичними рекомендаціями, підручниками та електронними ресурсами. Під час навчальних сесій проводяться установчі лекції, практичні та консультаційні заняття, де розглядаються ключові теми курсу та виконуються завдання прикладного характеру. Для підтримки навчального процесу активно застосовуються електронні освітні платформи (Moodle, ZOOM тощо), що забезпечує можливість дистанційних консультацій, перевірки індивідуальних завдань і проміжного контролю знань. Формат викладання дисципліни є змішаним: він передбачає поєднання самостійного вивчення навчального матеріалу з елементами дистанційної взаємодії викладача та студента у період сесії.
Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти зі спеціальності D3 Менеджмент	Вивчення дисципліни «Конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах сучасної аграрної політики» має забезпечити набуття здобувачами вищої освіти наступних загальних та спеціальних компетентностей: ЗК01. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК03. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 04. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

	СК01. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. СК02. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани. СК04. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації. СК09. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію. СК 11. Здатність до обґрунтування, прийняття та реалізації управлінських рішень, спрямованих на забезпечення сталого розвитку агросфери.
Очікувані результати навчання	ПРН01. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах. ПРН05. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. ПРН06. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. ПРН08. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією. РН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу). ПРН14. Вміти обґрунтовувати, приймати та забезпечувати реалізацію управлінських рішень щодо сталого розвитку агросфери.
Структура курсу	<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи конкурентоспроможності аграрного підприємства</i> Тема 1. Конкурентоспроможність аграрного підприємства як економічне явище. Тема 2. Механізми державного регулювання та підтримки конкурентоспроможності агропідприємств України. Тема 3. Сучасні напрями забезпечення конкурентоспроможності агропідприємств України. Тема 4. Зелені технології як чинник конкурентоспроможності агропідприємств. Тема 5. Забезпечення конкурентоспроможності підприємств в умовах екологізації виробництва. Тема 6. Чинники бізнес-середовища формування конкурентоспроможності агропідприємств. Тема 7. Поведінковий чинник формування конкурентоспроможності агропідприємств. Тема 8. Інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності агропідприємств. <i>Змістовий модуль 2. Практика оцінки рівня конкурентоспроможності агропідприємства</i>

	Тема 9. Технологічна конкурентоспроможність агропідприємства в умовах нової промислової революції. Тема 10. Фінансово-економічний механізм підвищення конкурентоспроможності агропідприємства. Тема 11. Ефективне антикризове фінансове управління як дієвий засіб активізації бізнес-діяльності агропідприємства. Тема 12. Державна політика формування кластерів як механізм підвищення конкурентоспроможності агропідприємства. Тема 13. Соціальна відповідальність та діалог як інструмент управління забезпечення конкурентоспроможності агропідприємства. Тема 14. Людський капітал як фактор підвищення ефективності та конкурентоспроможності агропідприємства. Тема 15. Конкурентоспроможність агропідприємства: оцінка рівня та напрями підвищення. Тема 16. Інструменти аналізу конкурентоспроможності та система управління якістю в забезпеченні конкурентоспроможності продукції агропідприємства.
Методи навчання	Під час лекційних годин використовується: розповідь – оповідна, описова форма розкриття навчального матеріалу; пояснення – для розкриття сутності певного явища, закону, процесу; бесіда – для усвідомлення за допомогою діалогу нових явищ, сутності сучасного конкурентного середовища, понять; ілюстрація – для розкриття явищ і процесів через їх символічне зображення (малюнки, схеми, слайдові презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint). Під час практичних заняття використовуються: робота в малих групах, мозкові атаки, презентації, метод проектної роботи. При написанні індивідуально-дослідної роботи а також при виконанні самостійної роботи використовується евристичний дослідницький метод.
Форми контролю	Поточний контроль з дисципліни «Конкурентоспроможність аграрного підприємства в умовах сучасної аграрної політики» включає тематичне оцінювання та модульний контроль. Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи студентів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмета, самостійні, практичні та контрольні роботи. Поточний контроль за виконанням ІНДЗ здійснюється відповідно до графіка виконання завдання. Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи або комп'ютерного тестування. Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу. Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі заліку за результатами поточного контролю (тематичного оцінювання, виконання самостійної роботи, ІНДЗ та модульного контролю) і не передбачає обов'язкової присутності студентів. Результати заліку оприлюднюються в електронному журналі академічної групи до початку екзаменаційної сесії.
Засоби та критерії оцінювання	Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю

результатів навчання	відвідуваності занять.																												
	Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані розрахункові завдання, аналіз кейсів, командні проєкти, зроблені доповіді, презентації, есе, критичні огляди наукових публікацій, активність під час дискусій.																												
	Під час модульного контролю засобом оцінювання є письмова контрольна робота або стандартизовані комп'ютерні тести.																												
	Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.																												
	Розподіл балів, що присвоюються здобувачам вищої освіти																												
	<table><tr><td>Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю</td><td>Практичні заняття</td><td>Самостійна робота</td><td>Модульний контроль</td><td>Підсумковий контроль</td><td>Загальний бал</td></tr><tr><td>Залік</td><td>30</td><td>30</td><td>40</td><td>-</td><td>100</td></tr></table>	Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал	Залік	30	30	40	-	100																
Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал																								
Залік	30	30	40	-	100																								
	Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти																												
	<table><tr><th rowspan="2">За 100-бальною шкалою</th><th rowspan="2">За шкалою ECTS</th><th colspan="2">За національною шкалою</th></tr><tr><th>іспит</th><th>залік</th></tr><tr><td>90–100</td><td>A</td><td>Відмінно</td><td rowspan="5">Зараховано</td></tr><tr><td>82–89</td><td>B</td><td>Добре</td></tr><tr><td>75–81</td><td>C</td><td rowspan="3">Задовільно</td></tr><tr><td>64–74</td><td>D</td></tr><tr><td>60–63</td><td>E</td></tr><tr><td>35–59</td><td>FX</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>1–34</td><td>F</td><td colspan="2">Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням</td></tr></table>	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою		іспит	залік	90–100	A	Відмінно	Зараховано	82–89	B	Добре	75–81	C	Задовільно	64–74	D	60–63	E	35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання		1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням	
За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS			За національною шкалою																									
		іспит	залік																										
90–100	A	Відмінно	Зараховано																										
82–89	B	Добре																											
75–81	C	Задовільно																											
64–74	D																												
60–63	E																												
35–59	FX	Незадовільно (не зараховано) з можливістю повторного складання																											
1–34	F	Незадовільно (не зараховано) з обов'язковим повторним вивченням																											
Політика	Політика щодо академічної доброчесності: очікується, що письмові роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента (списування, відсутність посилань на використані джерела, фабрикація, фальсифікація, обман) є підставою для її незарахування викладачем. «Положення про академічну доброчесність у Білоцерківському національному аграрному університеті» розміщене на сайті університету https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_academ_dobroch_2024.pdf Політика щодо відвідування занять: очікується, що студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн режимі. Політика щодо дедлайнів і перескладання: студенти мають дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт. Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність.																												
Рекомендовані джерела інформації	Основна література 1.Конкурентоспроможність аграрного підприємства: підручник / П. І. Юхименко, О. А. Шуст, Т. М. Димань та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Шуст О. А. Київ: ЦУЛ, 2024. 536 с. 2.Конкурентоспроможність підприємства: підручник / П. І. Юхименко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України Ланиленка А.С. Київ: ЦУЛ, 2019. 330 с.																												

3. Конкурентоспроможність аграрного підприємства: навч. посібник / П. І. Юхименко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора, академіка НААН України Даниленка А. С. Біла Церква: БНАУ, 2018. 248 с.
4. Юхименко П. І. Зміна парадигми розвитку агропідприємств на основі технологій Індустрії 5.0. *Економіка та управління АПК*. 2024. № 1. С. 110–118.
5. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посібник / І. А. Дмитрієв, І. М. Кирчата, О. М. Шершенюк. Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
6. Єрмаков О. Ю., Судомир М. Р. Організаційно-економічний механізм зростання конкурентостійкості сільськогосподарських підприємств: монографія. К.: ЦП «Компринт», 2019. 183 с.
7. Судомир М. Р. Організаційно-економічний механізм зростання конкурентостійкості сільськогосподарських підприємств: дис.... канд. економ. наук: 08.00.04. 2017. URL: <http://elar.tsatu.edu.ua/handle/123456789/6136>.
8. Хаустова В. Є., Колодяжна Т. В. Вплив процесів злиттів і поглинань на конкурентоспроможність економіки в умовах глобалізації: монографія. Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2019. 416 с.
9. Формування конкурентоспроможності агропідприємства в умовах екологізації та нового технологічного укладу аграрного виробництва / П. І. Юхименко, О. А. Шуст, Т. М. Димань та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Шуст О. А. Біла Церква: БНАУ, 2024. 552 с.